

Factsheet Wijting

Samenstelling Stichting Geïntegreerde Visserij

Mei 2019

1 Soort

1.1 Naamgeving

Merlangius merlangus, (Linnaeus, 1758)

NL: wijting, E: Whiting, Fr: Merlan

Wijting is de vis die traditioneel gebruikt wordt voor 'lekkerbekjes'.

1.2 Systematiek/Taxonomie

Wijting behoort tot de familie van Gadidae (Kabeljauwen); de orde van de Gadiformes (Kabeljauwachtigen); de klasse Actinopterygii (Straalvinnigen) en de stam Chordata (Chordadieren).

1.3 Uiterlijke kenmerken, herkenning en determinatie

Wijting is groenblauw op de rug en de flanken zijn zilverkleurig. Kenmerkend zijn de drie van elkaar gescheiden rugvinnen, twee elkaar bijna rakende anaalvinnen en een donkere zijlijn. De voorzijde van de eerste anaalvin zit halverwege de eerste rugvin. Een klein donker vlekje markeert vaak het begin van de borstvin. De onderkaak is onderstandig, de tanden zijn lang en puntig. De kindraad ontbreekt of is zeer kort bij jonge wijtingen.

2 BIOLOGIE

2.1 Geografische verspreiding, migratie en leefwijze

Wijting komt voor in een gematigd klimaat: de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, van de Barentssee en IJsland tot Portugal en ook in de Zwarte Zee, de Aegeïsche Zee en de Adriatische Zee. Wijting komt weinig voor in het noordwesten van de Middellandse Zee. Langs onze kust is wijting een algemeen voorkomende soort.

Wijting is een benthopelagische (leeft dichtbij de bodem) zoutwatervis die meestal voorkomt op dieptes tussen de 30 tot 100 m. (de range is 10 tot 200 m.). De jongen zijn te vinden in ondieper water, van 5 tot 30 m. diepte.

2.2 Levensgeschiedenis/leefwijze (groei, voortplanting en paaiseizoen)

De wijting is gemiddeld 24 cm lang en kan maximaal 70 cm lang en 3,1 kg zwaar worden. De hoogste geregistreerde leeftijd is 20 jaar.

De paaitijden verschillen per leefgebied: van januari tot september in het gebied tussen de Britse eilanden en de Golf van Biskaje, van januari tot lente in de Middellandse Zee, en het hele jaar door in de Zwarte Zee.

In de Noordzee paait wijting paait in het vroege voorjaar op de zeebodem, op een diepte van 20 tot 150 m. Het zijn batchspawners. De vruchtbaarheid varieert naar schatting van 200.000 eieren bij kleine vrouwtjes tot meer dan 1 miljoen eieren bij grote individuen. De eieren zijn pelagisch, ze zweven omhoog naar het wateroppervlak. Kustwateren als de Scheldemonding en de Waddenzee zijn kraamkamer voor jonge wijtingen. De larven en jonge wijtingen zitten vaak tussen de tentakels van kwallen waar ze bescherming vinden tegen predatoren. Bij een lengte van 5 tot 10 cm. zoeken ze de bodem op en na een jaar verlaten ze de kraamkamer.

Wijtingen zijn snelle groeiers. Na 1 jaar zijn ze 15 tot 19 cm; op 2-jarige leeftijd 22 tot 25 cm en als ze 3 jaar oud zijn meten ze 30 tot 34 cm. Vrouwtjes groeien sneller dan mannetjes en de levensverwachting is ongeveer 10 jaar. Na twee tot 4 jaar is wijting geslachtsrijp, bij een lengte van 28 tot 30 cm.

De sexratio in de Noordzee is 32,2% mannetjes en 67,8% vrouwtjes.

Alle kabeljauwachtigen, dus ook de wijting, maken bromgeluiden als ze paaien of agressief zijn. Zo kunnen zij hun soortgenoten herkennen.

2.3 Voedsel en plaats in het ecosysteem

Wijting leeft overdag in scholen. 's Nachts gaan ze uit elkaar om te foerageren op modderige, zandige of grindrijke zeebodems.

Het voedsel van de volwassen vis bestaat uit garnalen, krabben, mosselen en andere weekdieren, maar ook kleine vissen

3 VISSERIJKUNDIGE ASPECTEN

3.1 Beheer/bescherming/bestand

De minimummaat voor wijting is 27 cm.

Beheer van de wijtingstand vindt plaats door middel van quoting. In Nederland is wijting commerciële geen belangrijke soort, maar wijting is wel een belangrijke bijvangst in de platvisserij en in de visserij op rondvis door trawlers en fly-shooters.

Wijting staat op de Rode lijst. Hoewel de vangsten niet heel groot zijn, is het paaibestand tamelijk klein. ICES stelt dat vooral de natuurlijke sterfte groot is. Als beheermaatregel om de visserijsterfte te verminderen adviseert ICES maatregelen die de selectiviteit van vistuigen verbeteren zodat bijvangsten en dus ook discards van wijting kleiner worden.

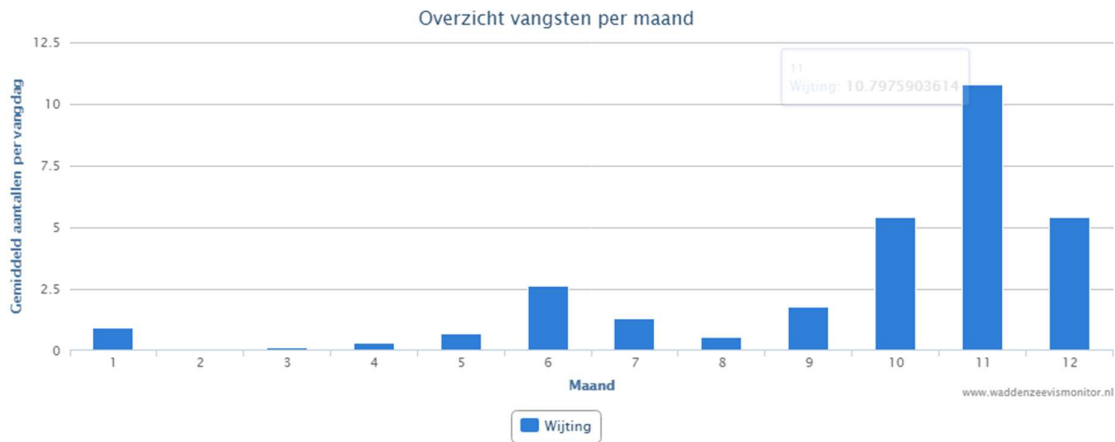
Sinds het jaar 2000 wordt nog maar weinig wijting aangeland op Nederlandse afslagen. Het paaibestand bevindt zich sinds die tijd nog steeds rond het kritische niveau. (bron: ICES, 2018)

3.2 Bestandsomvang

NIOZ gegevens:

Aantal wijtingen per vangdag in de afgelopen 50 jaar in de NIOZ fuik bij Texel

3.3 Vismethoden

Wijting wordt vooral gevangen met bodemtrawls en beuglijnen; ook worden in met name Scandinavië en Frankrijk handlijnen en zo nu en dan ringzegens gebruikt.

De totale vangst die voor deze soort aan de FAO werd gemeld voor 1999 bedroeg 75.245 ton. De landen met de grootste vangsten waren het Verenigd Koninkrijk (25.561 t) en Frankrijk (20.693 t).

In de Noordzee is een wijting quotum ingesteld. Gerichte wijting visserij is alleen mogelijk voor vissers met een zogenoemd 'rondvisdocument', dat toestemming geeft om op kabeljauw en wijting te vissen. Voor de boomkorvisserij geldt een bijvangstregeling: een maximum aantal kilo's wijting dat per week mag worden aangeland, ook als men geen rondvisdocument heeft. In beide gevallen geldt dat alleen mag worden aangeland door schepen binnen het Mfl1 vlootsegment voor gequoteerde vis.

In de garnalenvisserij in de Waddenzee worden nog wel veel jonge wijtingen gevangen maar sinds de invoering van de zeeflap worden in de Waddenzee geen volwassen wijtingen meer meegevangen.

Wijting wordt vaak aangeland als verhandelbare bijvangst. De vis wordt in Nederland gezien als een minder courante soort, wat te maken heeft met de matige kwaliteit van de aangelande vis. Vaak wordt wijting gebruikt voor lekkerbekjes of vee- en kattenvoer. Door afname van de kabeljauwaanvoer neemt de waardering voor wijting, als alternatief, toe. In Frankrijk waar wijting vers aangeland wordt, heeft de wijting een veel hogere culinaire status.

4 Bronvermelding

<https://www.nederlandsesoorten.nl>

www.fao.org

<https://www.iucnredlist.org>

<https://www.fishbase.de>

<http://www.waddenzeevismonitor.nl>

<https://www.goedevis.nl>

www.ices.dk : Vangstadvis, verspreiding etc.

Wikipedia: Taxonomie

Visserijwet 1963 en Uitvoeringsregeling visserij

De Nederlandse zeevissen, veldgids, uitgave van Sportvisserij Nederland

Fish Atlas of the Celtic Sea, North Sea, and baltic Sea; editors: Dr. Henk J.L. Heessen, Dr. Niels Daan, Dr. Jim R. Ellis; 2015